



# Ūdenssaimniecības uzņēmumu attīstība pēc Administratīvi teritoriālās reformas

Latvijas pašvaldību izpilddirektoru asociācijas seminārs

Antra Alksne

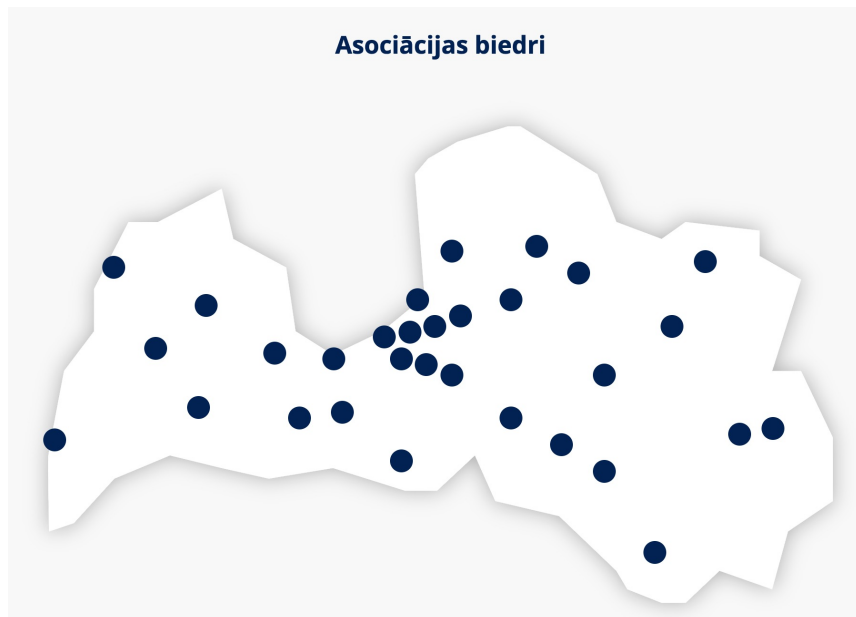
Biedrības «Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija» valdes locekle

5.11.2021, Latvija

# Kas ir LŪKA?



**Kopš 1990**



**36 ūdenssaimniecības + 11 ar nozari saistīti uzņēmumi**



**66 230 m<sup>3</sup>/dnn**

- **3 474 km ūdensapgādes cauruļvadu**  
(60% no Latvijā esošajiem)
- **2 868 km kanalizācijas kolektoru**  
(62 % no Latvijā esošajiem)



# Plānošana attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”, ūdenssaimniecības pakalpojumus iedzīvotājiem organizē pašvaldība, bet ar pakalpojumu sniegšanu nodarbojas izveidotas pašvaldības iestādes:

- pagasta pārvaldes,
- novada domes struktūrvienības
- aģentūras,
- pašvaldības kapitālsabiedrības

**!!! Vienā apdzīvotā vietā var būt vairāki ūdenssaimniecība pakalpojumu sniedzēji, tādā veidā sadrumstalojot pakalpojuma sniegšanas teritoriju.**

# Pašvaldību izaicinājumi ūdenssaimniecību jomā



- Pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšana
- Vienlīdzīgas pakalpojumu kvalitātes nodrošināšana novadā
- Vienlīdzīga ūdenssaimniecības infrastruktūras uzturēšana un attīstība novadā
- Pakalpojumu tarifu ekonomiska pamatotība



# Pakalpojumu tarifi

## Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi



Tarifi tiek noteikti ūdensapgādes pakalpojumiem un kanalizācijas pakalpojumiem.



Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi tiek noteikti saskaņā ar **ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku**.



**Dažādās apdzīvotajās vietās tarifi atšķiras**, un šīs atšķirības nosaka pakalpojumu sniegšanas nosacījumi – izvēlētie ūdensapgādes sistēmas tehnoloģiskie risinājumi, ūdensapgādes sistēmas kompakts un tās tehniskais stāvoklis, kā arī katras apdzīvotās vietas ģeogrāfiskās, demogrāfiskās u.c. īpatnības (reljefs, apbūve, pakalpojumu lietotāju daudzums, blīvums utt.).



## Kopumā ūdenssaimniecības pakalpojumu izmaksām

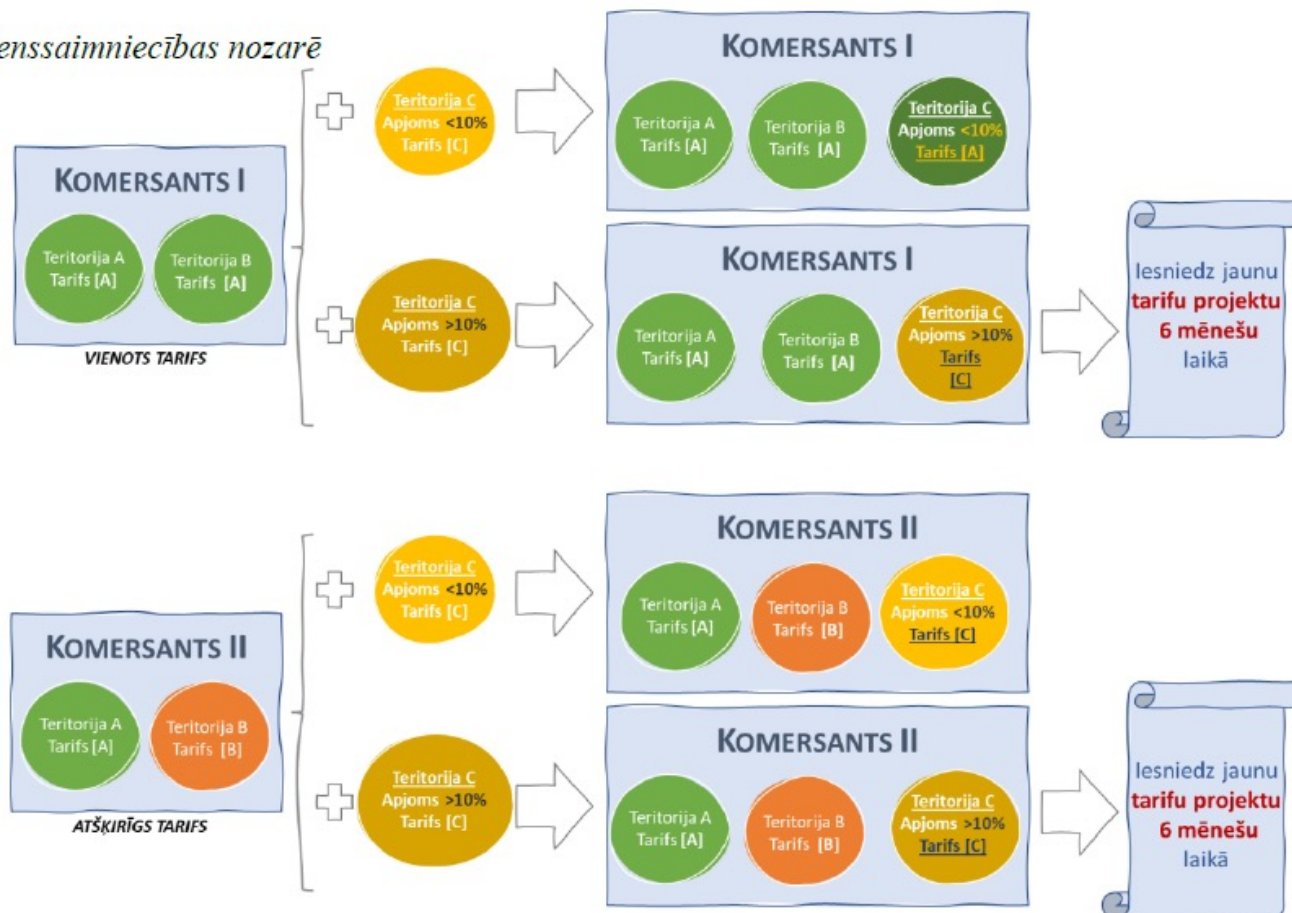
Latvijā ir tendence pieaugt – komersanti veic ieguldījumus sistēmu pilnveidošanā, kas vērtējams pozitīvi. Tādējādi tiek uzlabota pakalpojuma kvalitāte un pieejamība, samazināti vides piesārņojuma riski. Tas, protams, prasa ievērojamus finanšu līdzekļus. Arī valstī kopumā pieaug izmaksas, kas ietekmē arī ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas izmaksas, piemēram, vidējā alga, elektroenerģijas izmaksas, degvielas izmaksas un nodokļi.



Avots: [www.sprk.gov.lv](http://www.sprk.gov.lv)

# Pakalpojumu tarifi

Ūdenssaimniecības nozarē



Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2019.gada 7.marta lēmumā Nr.1/3  
 “Vispārējās atļaujas un reģistrācijas noteikumi enerģētikas nozarē”



# ES Fondu atbalsts

- Nākošajā Plānošanas periodā uz visu Latviju plānotas investīcijas ir **69 miljonu apmērā**, kur paredzēts atbalstīt specifiskus mērķus
- **Līdzekļi tīklu rekonstrukcijām un jaunu tīklu izbūvei vairs netiek paredzēti**
- Lai nodrošinātu ūdenssaimniecību vajadzības ir **nepieciešami 700 miljoni**
- Neizbēgami ir plānot darbu veikšanu no uzņēmuma vai kredītiestāžu līdzekļiem un **izmaksas iekļaut tarifā**





# Nedrīkst aizmirst!

- Par pašvaldības Decentralizētās kanalizācijas reģistru
- Lietus kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu
- Hidrantu uzturēšanu un pārbaudi
- Strūklaku un brīvkrānu uzturēšanu
- Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu







# Ar ko sākt?

- Veikt pašreizējās situācijas, izpēti (pašvaldības sniegto pakalpojuma apmērs, kapitālsabiedrību sniegto pakalpojumu klāsts)
- Apkopot informāciju
- Izanalizēt to no vairākiem aspektiem (gan institucionāliem, gan finansiāliem) balstīt uz ekonomiskajiem un lietderības apsvērumiem
- Izvirzīt mērķi, sagatavot plānu, paredzēt līdzekļus





# Iespējamo risku apzināšana

Riski	Varbūtības pakāpe (ļoti maza/maza/ iespējama/ liela/ ļoti liela)	Ietekmes pakāpe (neliela/ vidēja/ liela/ ļoti liela)	Pasākumi risku mazināšanai
Politiskā griba	Liela	Liela	Pieaicināt atbilstošas kompetences personālu. Sadarboties ar nozares profesionāļiem un citām pašvaldībām
Nepietiekama informācijas lēmumu pieņemšanai	Iespējama	Ļoti liela	Veikt pakalpojumu sniedzēju izvērtēšanu.
Ūdenssaimniecību infrastruktūras tehniskais stāvoklis	Iespējama	Ļoti liela	Paredzēt investīciju plānos līdzekļus infrastruktūras uzlabošanai.
Ūdenssaimniecības tarifa pieaugums	Liela	Liela	Paredzēt atbalsta mehānismus iedzīvotājiem, nevis pakalpojuma sniedzēja dotēšanu
Iesaistītā personāla zināšanu un pieredzes trūkums	Iespējama	Ļoti liela	Veikt esošā personāla novērtēšanu



# Kurp doties?



Rīcību virziena un Mērķu noteikšanai  
Ir nepieciešams Saņemt atbildes uz Jautājumiem.

Kas? Ko ? Par cik? Kam?  
Kādā veidā?

(Ar SVID Analīzi Te nepietiks)

# Sasniedzamais rezultāts





**Paldies par uzmanību!**

[www.lwwwa.lv](http://www.lwwwa.lv)